

Олесь Гончар

- опора українського національного
відродження

бібліографічний огляд літератури

Книги

Зобенко, М. Українське небо Олесея Гончара [Текст] : есеї, студії, полеміка / Зобенко Марія. – Львів : М. Коць, 2003. – 170 с.

Про Олесея Гончара – величну постать на небовиді українського життя в ХХ столітті – кажуть: краса його творчості є «небесним данням», сам він володів «якоюсь небесною совісністю», а для сучасників був «небесним екзаменатором»...

Письменниця Марія Зобенко присвятила свою працю Небу творчості класика та донесенню до читачів його глибоко патріотичного розуміння Честі і Гідності.

Нова книга-дослідження (більшість її матеріалів широко публікувалися в українській періодиці) є водночас і книгою-сповіддю або книгою-свідченням нашої сучасниці про неперебутній вплив на Душу, магію і чари Гончарового Слова. Про збереження і розвиток митцем української ментальності і про наш обов'язок передати національний скарб – духовні заповіді Олесея Гончара – прийдешнім поколінням нового віку.

Марія Зобенко – перший лауреат Державної літературної премії імені Олесея Гончара на його батьківщині – Дніпропетровщині.

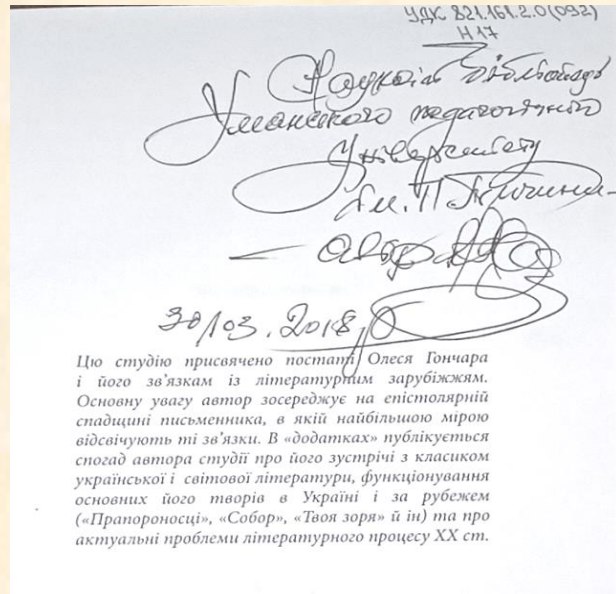

Листи до Олесея Гончара [Текст] : у 2 кн. Кн.1 : (1946-1982) / [упоряд., передм., прим. та комент. Миколи Степаненка] ; [рец. С. С. Кіраль, О. І. Неживий, С. Б. Козак]. – Київ : Сакцент Плюс, 2016. – 734, [2] с. : портр. – Бібліогр.: с. 733 в підрядкових примітках та в тексті.

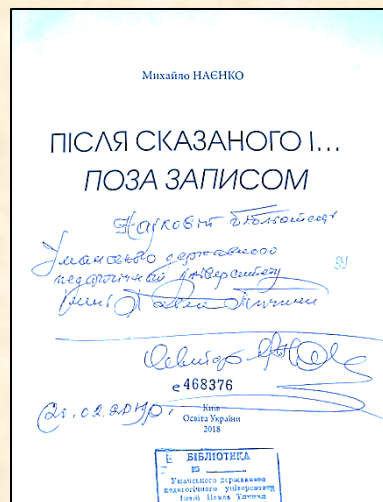
Листи до Олесея Гончара [Текст] : у 2 кн. Кн.2 : (1983-1995) / [упоряд., передм., прим. та комент. Миколи Степаненка] ; [рец. С. С. Кіраль, О. І. Неживий, С. Б. Козак]. – Київ : Сакцент Плюс, 2016. – 735, [1] с. : портр. – Бібліогр.: с. 572. – Іменний покажч. – с. 573-734.

До видання увійшли подані в хронологічному порядку (1946–1995 рр.) листи письменників, а також публіцистів, літературознавців, митців до всесвітньовідомого майстра художнього слова. Слід додати, що пошта Олесея Терентійовича була щедро й багата листами учителів, викладачів вищих навчальних закладів, робітників, хліборобів, учнів і студентів, працівників культосвітніх закладів, але цей дорогоцінний спадок ще чекає свого виходу окремими виданнями.

А тим часом втішаємося золотим скарбом, який засвітився у двотомнику: 895 листів (і то лише частина!), які письменник одержував від своїх колег по перу з різних куточків України і колишнього Союзу, а також з Австралії, Болгарії, Індії, Канади, Німеччини, Польщі, Румунії, Сербії, Словаччини, Словенії, США, Хорватії, Чехії, Швейцарії тощо...

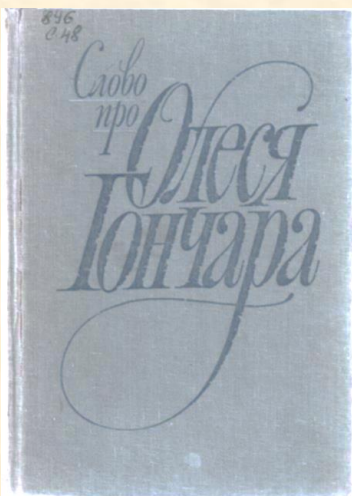
Наєнко, М. Олесь Гончар в інтер-інтер'єрі [Текст] : [постать Олесь Гончара, його зв'язки з літературним зарубіжжям] / Михайло Наєнко. – Київ : Маслаков, 2018. – 97, [1] с. : фотоіл. – Іменний покажч.: с. 93–95. – Книга з дарчим написом автора.

«Після сказаного» — це поширений в інформаційному побуті «Postscriptum», а «поза записом» — улюблений вислів університетського професора Павла Павловича Плюща, коли він відхилився від мовознавчої теми лекції і розповідав якусь бувальщину чи анекдот. «Для оживляжа» — як каже інколи не дуже регламентована сленгова компанія.

До цієї книжки ввійшли не дуже помічені свого часу студії автора про різні аспекти літературно-критичного життя в Україні останніх років. Вони або «загубилися» в аналах дисертаційних процедур, або існували в малотиражних збірниках матеріалів конференцій, якихось ювілейних виданнях чи прозвучали в радіо- і телепрограмах. На думку автора, в них відбилися певні грані розвитку літературного та педагогічного процесу рубежу ХХ-ХХІ століть і тому можуть бути цікавими не лише для нього, а й певної частини літературознавців та тих читачів, які в художньому й науковому слові ніколи не перестають шукати прихованого, часом справді глибокого змісту його.

Наєнко, М. К. Олесь Гончар у слов'янському та іншому світі [Текст] / Михайло Наєнко // Наєнко, М. К. Після сказаного і ... Поза записом. – Київ : Освіта України, 2018. – С. 132–171.

Слово про Олесея Гончара [Текст] : нариси, статті, листи, есе, дослідження / упоряд. В. К. Коваль ; редкол. Мушкетик Ю. М. [та ін.]. – Київ : Рад. письменник, 1988. – 647 с. : іл. – Бібліогр.: с. 632–644.

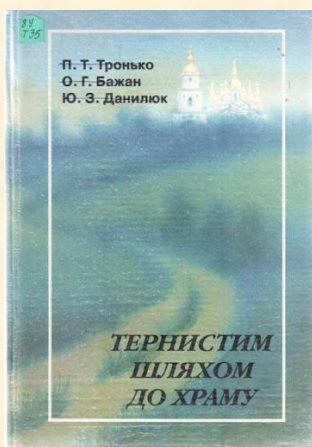
Багатогранна, високохудожня, гуманістична творчість Олесея Терентійовича Гончара – предмет гордості української літератури, яскраве явище у світовому романному русі. Його книги обійшли народи і континенти, утверджуючи ідеал людини-борця, людини-мислителя і миротворця. Про твори О.Т. Гончара, їхні художні достоїнності і особливості, про самого їхнього творця, видатного громадського і культурного діяча, людину високих принципів і почувань, написано чимало.

До цієї книги увійшли статті, розвідки, есе, етюди літераторів України і зарубіжних країн, присвячені життю і творчості О.Т. Гончара, листи до письменника, бібліографічні матеріали.

Степаненко, М. І. Духовний посил Олесея Гончара [Текст] : (за матеріалами "Щоденників" письменника) / Микола Степаненко. – Полтава : [Шевченко Р. В.], 2009. – 58, [2] с. : іл. – Бібліогр.: с. 57.

На матеріалі «Щоденників» Олесея Гончара за тематичним принципом укладено своєрідну збірку крилатих висловів, що мають різний ступінь афористичності й лаконічно та емоційно передають судження про світ, який нас оточує.

«Найщасливішими для мене, думаю, були 50-ті, 60-ті роки. Щодня живемо в Ломівці. Поруч – кохана дружина. Ростуть діти. На затишному спортивному

подвір'ї все свої... Увечері сходяться у нас всі добрі люди, ближня і дальня рідня, тоді клацає завзято доміно або просто говоримо допізна, слухаємо далекі співи по заводських наших селищах.

Тернистим шляхом до храму: Олесь Гончар в суспільно-політичному житті України 60-80 р. ХХ ст. [Текст] : зб. документів та матеріалів / упоряд. П. Т. Транько [та ін.]. – Київ : Рідний край, 1999. – 304 с.

До збірника включені документи та матеріали, які висвітлюють громадсько-політичну діяльність письменника О. Т. Гончара в 60-80-х рр., розкривають реакцію українського суспільства на роман «Собор», долю митця в тоталітарному суспільстві.

Статті в періодичних виданнях

Абліцов, В. Олесь Гончар: ілюзія і дійсність [Текст] : (фрагменти нотаток із нагоди 100-річного ювілею) / Віталій Абліцов // Слово і час. – 2018. – № 4. – С. 10–25.

Василенко, М. Людомор 1921... і далі... і нині [Текст] : московський геноцид українців : [відомі письменники (П. Тичина, О. Гончар, Л. Костенко ітд.), політичні діячі (Д. Дудаєв, В. Винниченко, К. Гандзюк, С. Петлюра, В. Новодворська і тд.) про знищення українців росіянами] / М. Василенко // Дзвін. – 2022. – № 3-4. – С. 121–139.

Галацька, В. "Золотого слова пектораль" [Текст] : Гончарівський квітень в Alma mater письменника / В. Галацька // Українська культура. – 2008. – № 5. – С.4–5.

Гармаш, Г. Пасльонові крила : фрагменти: пам'яті Олесь Гончара / Г. Гармаш // Літературна Україна. – 2008. – № 13. – С.5.

Грабовський, В. Гончар, який ліпив епоху [Текст] : есей з пам'яті / Віктор Грабовський // Літературна Україна. – 2008. – № 40. – С. 1.

"Дякую богові, що дав мені народитися українцем" [Текст] : до 90-річчя від дня народження О.Т.Гончара // Освіта і управління. – 2008. – № 1. – С.71–74.

Жулинський, М. Духовний провідник України, або Чим трепетав дух Олесь Гончара [Текст] / М. Жулинський // Слово і час. – 2008. – № 5. – С.78–80.

Жулинський, М. Світло віри Олесь Гончара [Текст] : (роздуми з нагоди 100-річчя від дня народження) / М. Жулинський // Слово і час. – 2018. – № 4. – С. 3–10.

Заверталюк, Н. "А Гончар залишається" [Текст] : до 100-річчя від дня народження письменника / Нінель Заверталюк // Дивослово. – 2018. – № 4. – С. 15–19.

Ковалів, Ю. Олесь Гончар [Текст] / Юрій Ковалів // Слово і час. – 2018. – № 4. – С. 109–113.

Лабінський, М. На бистрині життя [Текст] : Олесь Гончар / М. Лабінський // Пам'ять століть. – 2008. – № 3. – С.104–107.

Маландій, О. Гуманіст [Текст] : [Олесь Гончар] / Олександр Маландій // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 1. – С.105–107.

Мах, П. В обіймах Волині : [Олесь Гончар і Волинь] / П. Мах // Літературна Україна. – 2008. – № 13. – С.7.

Неживий, О. "Війнуло земним, неповторним, як сама юність..." : (Олесь Гончар - працівник районної газети "Розгорнутим фронтом") / Олексій Неживий // Слово і час. – 2018. – № 4. – С. 48–51.

Олійник, Б. Обраний небесами [Текст] : [Олесь Гончар] / Борис Олійник // Літературна Україна. – 2008. – № 17. – С.7.

Пасемко, І. В гостях у Олесь Гончара [Текст] / Пасемко Іван // Вітчизна. – 2009. – № 1-2. – С. 80–84.

Приліпко, І. Реальність і пам'ять війни у щоденнику Олеся Гончара [Текст] / Ірина Приліпко // Слово і час. – 2023. – № 3. – С. 19–34.

Ребро, П. Сад цвіте! : Олесь Гончар і Запоріжжя / П. Ребро // Літературна Україна. – 2008. – № 13. – С.4.

Рудницький, Л. Олесь Гончар: людина і її місія [Текст] / Леонід Рудницький // Слово і час. – 2018. – № 4. – С. 35–38.

Слижук, О. Не втратити зерна духовності [Текст] : до 90-річчя від дня народження Олеся Терентійовича Гончара / О. Слижук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2008. – № 7-8. – С.27–29.

Сологуб, В. Третя парта : [спогади про Олеся Гончара] / В. Сологуб // Літературна Україна. – 2008. – № 13. – С.7.

Сологуб, Н. Вимолю сонця й пісень, або Феномен Олеся Гончара [Текст] / Н.Сологуб // Літературна Україна. – 2008. – № 27. – С.1.

Степаненко, М. "Життя прожити - яке це велике і многотрудне мистецтво" [Текст] : Олесь Гончар про самого себе, свій родовід, свою сім'ю / Микола Степаненко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. – № 4. – С.100–110. – Закінчення № 4, 2009 р.

Степаненко, М. "Народився, щоб осяяти Україну" : Шевченкіана Олеся Гончара / М. Степаненко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. – № 2. – С.4–20.

Степаненко, М. Олесь Гончар - історик, теоретик, практик української лексикографії [Текст] / М. Степаненко // Українська мова. – 2013. – № 3. – С. 27–38.

Степовичка, Л. Шлях високого трагізму [Текст] : роздуми про життя і творчість Олеся Гончара / Леся Степовичка // Літературна Україна. – 2008. – № 29. – С. 5.

Тарасюк, Г. Високе світло майстра : Україна відзначає 90-річчя Олеся Гончара / Г. Тарасюк // Літературна Україна. – 2008. – № 14. – С.1.

Тарасюк, Г. Вища сила оберігала його [Текст] : нове прочитання "Щоденників" Олеся Гончара / Галина Тарасюк // Літературна Україна. – 2008. – № 22. – С.5.

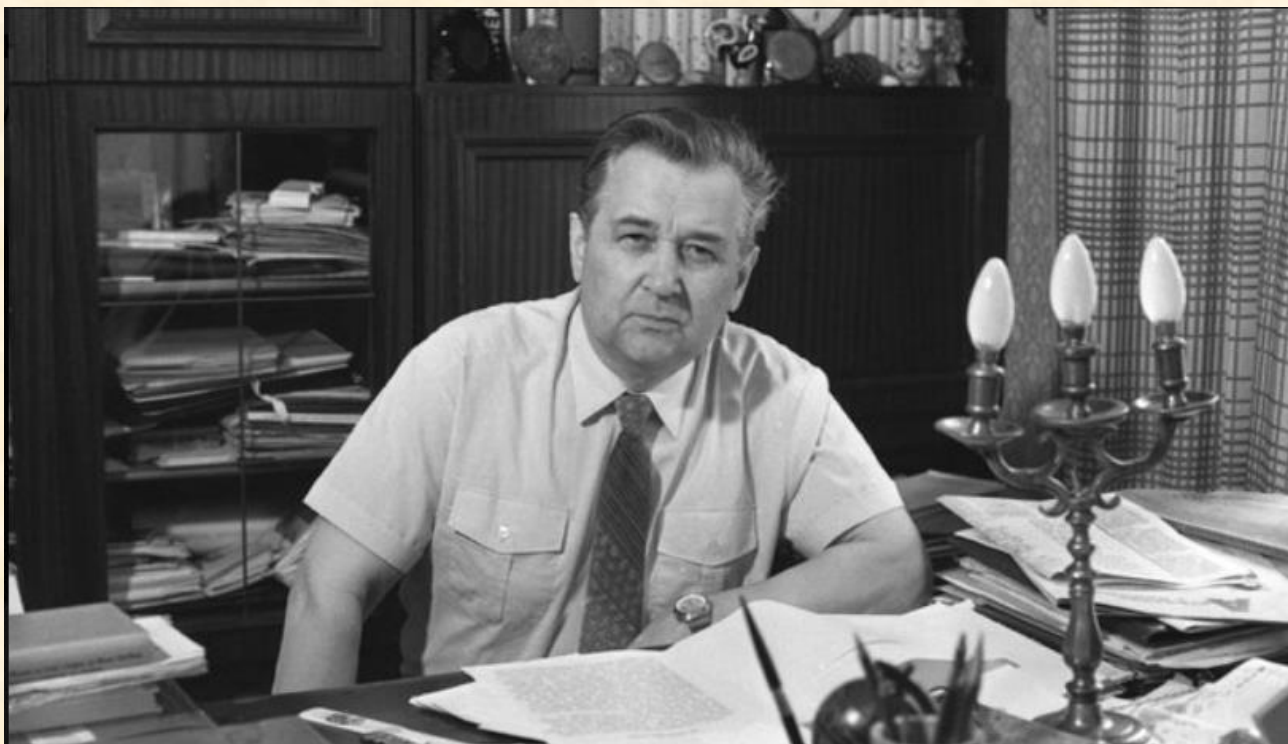
Тарасюк, Г. Сім'я: опора і надія : [розмова про Олеся Терентійовича Гончара з його вірним другом, соратником і дружиною Валентиною Данилівною] / Г. Тарасюк // Літературна Україна. – 2008. – № 13. – С.6.

Тарнашинська, Л. Межі (без) компромісності: Олесь Гончар у рецепції Івана Кошелівця [Текст] / Людмила Тарнашинська // Слово і час. – 2019. – № 2. – С. 26–40.

Ткач, М. Душі - хоч крихту... [Текст] : роздуми над щоденниками Олеся Гончара / Микола Ткач // Літературна Україна. – 2009. – № 15. – С. 1, 7.

Про відзначення 90-річчя від дня народження Олеся Гончара : Указ Президента №251 від 20 березня 2008 р. / Президент. Україна // Літературна Україна. – 2008. – № 13. – С.2.

Чорногуз, О. Поцілований Богом [Текст] : (Олесь Гончар) / Олег Чорногуз // Березіль. – 2018. – № 4-6. – С. 133–148.

***“Він був присутнім, справжнім. Любив Україну, як ніхто,
хворів нею”.***

Юрій Мушкетик